

Секція: Бухгалтерський облік, аналіз та аудит

Ковальчук Володимир Володимирович

здобувач кафедри обліку і аудиту

Житомирського державного технологічного університету

м. Житомир, Україна

ІНФОРМАЦІЙНА МОДЕЛЬ ВЗАЄМОДІЇ МІЖ КОНЦЕСІЄДАВЦЕМ ТА КОНЦЕСІОНЕРОМ ПРИ РЕАЛІЗАЦІЇ ДОГОВОРУ КОНЦЕСІЇ: ОБЛІКОВИЙ АСПЕКТ

Сьогодні питання розвитку концесії та державно-приватного партнерства загалом є особливо актуальним для держави. Це обумовлено тим, що держава не в змозі в повній мірі забезпечити якість та повноту суспільних послуг, а тому передає певну їх частину в приватний сектор. Концесія в свою чергу передбачає передачу певних майнових комплексів, які пов'язані із реалізацією суспільних послуг. Відповідно виникає потреба реформування системи бухгалтерського обліку як інструменту генерування якісних інформаційних ресурсів для забезпечення консенсусу між державними та приватними суб'єктами.

Основними питаннями організації бухгалтерського обліку за договором концесії є: налагодження зв'язків між концесіодавцем – державним партнером та концесіонером – приватним партнером; ідентифікація об'єктів бухгалтерського обліку операцій за договорами концесії; визначення форм організації та ведення бухгалтерського обліку в концесіонера; формування системи документування за операціями за договорами концесії; формування облікової політики в частині операцій за договором концесії; розвиток робочого плану рахунків в розрізі об'єктів, пов'язаних із виконанням умов договору концесії.

Відповідно між державним партнером – концесієдавцем («концесієдавець – орган виконавчої влади або відповідний орган місцевого самоврядування, уповноважений відповідно Кабінетом Міністрів України чи органами місцевого самоврядування на укладення концесійного договору» [1]) та приватним партнером – концесіонером («концесіонер - суб'єкт підприємницької діяльності, який відповідно до цього Закону на підставі договору отримав концесію. На стороні концесіонера можуть виступати декілька осіб; претендент - фізична або юридична особа (суб'єкт підприємницької діяльності), резидент або нерезидент, який подав заявку на участь у концесійному конкурсі» [1]) виникає сукупність, зв'язків які можна представити у вигляді інформаційної моделі.

Характеристика зазначеної інформаційної моделі проявляється в наступних положеннях:

- першим етапом розвитку зв'язків між приватним та державним партнером є участь потенційного приватного партнера в концесійному конкурсі. законодавством передбачено, що «концесійний конкурс - процедура, встановлена цим Законом та іншими нормативно-правовими актами, згідно з якою певний претендент визнається переможцем у концесійному конкурсі» [1]. В цілому концесійний конкурс має наступну структуру (рис. 1).

- основою формування взаємозв'язків в системі управління державно-приватним партнерством, що реалізується через концесію, є концесійний договір. Відповідно до закону України про концесії «договір концесії (концесійний договір) договір, відповідно до якого уповноважений орган виконавчої влади чи орган місцевого самоврядування (концесієдавець) надає на платній та строковій основі суб'єкту підприємницької діяльності (концесіонеру) право створити

(побудувати) об'єкт концесії чи суттєво його поліпшити та (або) здійснювати його управління (експлуатацію) відповідно до цього Закону з метою задоволення громадських потреб» [1]. «У концесійних угодах (Concession Contract) підрядник несе відповідальність за комплексну поставку послуг у конкретному регіоні. Підрядник несе відповідальність за забезпечення оборотного капіталу і всіх капітальних вкладень» [2, с. 188].

1. Оголошення конкурсу на участь в проекті державно-приватного партнерства, що реалізовується у формі концесії; 2. Подача документів на участь в конкурсі на заміщення приватного партнера - концесіонера; 3. Укладання концесійного договору; 4.а. Передача об'єкту концесії новоствореному підприємству, якщо це обумовлено концесійним договором; 4.б. Передача об'єкту концесії існуючому підприємству (приватному партнеру), якщо це обумовлено концесійним договором; 5.а. Сплата концесійних платежів новоствореним підприємством у сумі передбачених концесійним договором; 5.а. Сплата концесійних платежів існуючим підприємством у сумі передбачених концесійним договором; 6.а., 6.б. Отримання фінансових результатів від здійснення концесійної діяльності приватним партнером

Рис. 1. Інформаційна модель взаємодії між концесіодавцем та концесіонером

Розроблена інформаційна модель взаємодії між концесієдавцем та концесіонером враховує усі вимоги законодавства та дозволяє ідентифікувати напрями впливу їх особливостей на систему організації бухгалтерського обліку операцій за концесійним договором. Дана модель враховує наступні складові: оголошення конкурсу на участь в проєкті державно-приватного партнерства, що реалізовується у формі концесії; подача документів на участь в конкурсі на заміщення приватного партнера - концесіонера; укладання концесійного договору; передача об'єкту концесії; сплата концесійних платежів; отримання фінансових результатів від здійснення концесійної діяльності приватним партнером. В цілому на основі розробленої інформаційної моделі можна ідентифікувати інформаційні, документальні, фінансові та матеріальні потоки як складові системи управління концесійною діяльністю.

Література

1. Закон України "Про концесії" № 997-XIV від 16.07.1999 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/997-14/print>
2. Хусаїнов Р. Моделі державно-приватного партнерства: закордонний досвід та перспективи для України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.researchgate.net/publication/279446643_Modeli_derzavno-privatnogo_partnerstva_zakordonnij_dosvid_ta_perspektivi_dla_Ukraini_Modeli_gosudarstvenno-castnogo_partnerstva_zarubeznyj_opyt_i_perspektivy_dla_Ukrainy